

zahvaliti le svoji vstrajnosti in potrpežljivosti, da so prišli z vsem vojnim materialom do reke Jalu. Mnogo cest je bilo treba še le popravljati; za gradnjo mnogoštevilnih mostov je manjkal les in je bilo treba zato posekati cele gozdove. Velika truma delavcev (kulov) je spravljal zaloge naprej. Noč in dan so bile ceste polne delavcev, katerih je vsak nosil do 160 funtov teže. Vojaki so prevažali živila in municijo tudi na malih vozovih. Ob cestah so stale zapuščene in porušene vasi. Rusi so povsod razdrli brzojav, požgali brzojavne kole, a žice vzeli seboj. Japonci so napravili novo brzojavno zvezo, katere se pa dopisniki časnikov ne smejo posluževati.

Japonske zvižaje.

Japonci delajo s prav azijskimi sredstvi. Vsled tega je sedanja vojska nekaj posebnega, kajti evropski narodi so se borili vsikdar bolj odkrito in pošteno. Japonci so pa doslej vse svoje postopanje osnovali edino na zvižaje in zahrbtnje napade. Angleži, ki so jim prijazni, so ravno tako goljufani od njih kakor drugi. Tako n. pr. je dopisnik »Daily News« pisal, kako je v japonskem taboru poročal o bitki pri reki Jalu. Japonci so vzeli za brzojavko 100 funtov sterlingov, a so črtali iz nje vse, kar bi izdalo svetu njihove načrte. Nazadnje je v brzojavki ostal samo še popis krajev. — Zato se je nadejati vedno novih presenečenj. Danes se še ne ve, ali imajo Japonci podvodne čolne ali ne. Zatrjuje se, da jih nimajo, a kdo ve? Svoje granate in šrapnele so napolnili s tvarinami, kakršne so pri civiliziranih državah prepovedane. Topovi po načinu »Arisaka« so njihova tajnost, in mine nabijajo z nekim posebnim smodnikom, kakršnega Evropeci še ne poznajo.

Megla na morju.

Dalje se ponavlja v tem času nov sovražnik na Japonskem morju — neprodirna megla. A ta je na srečo tudi Japoncem nevarna. Vsako leto ob tem času ležejo tam na morje težke megle. Ladja v megli je kakor človek z zavezanimi očmi. Te megle so tudi zadržale kontreadmirala Kamimura, da ni mogel bombardirati Vladivostoka. Ko je japonsko brodogradnišvo prvič plulo proti severu, je tudi rusko brodogradnišvo plulo proti Genzanu. Na morju sta se prav blizu srečali, pa se vsled megle nista videli. A gotovo se znajo Japonci v megli bolje gibati, kakor Rusi, ker so jim kraji bolje znani. Marsikak uspeh zadnjih dni je pripisovati gotovo tudi temu.

Državni zbor.

Dunaj, 10. maja 1904.

Državni zbor je bil torej danes odgojen za negotov čas. Najbrže se pred jesenjo več

slovec, uči v spisih do leta 1806, da so slovanska narečja poleg staroslovenskega cerkvenega jezika:

1. ruščina,
2. poljščina,
3. ilirščina (bolgarsko in srbsko),
4. hrvaščina s slovensčino,
5. češčina.

Vendsko v Lužicah mu je bilo mešanica iz češčine in poljščine.

Kombinacija Schlözerja in Dobrowskega uči, da smo Slovenci, Srbohrvatje in Bolgari, torej vsi Jugoslovani, Ilirci, to se pravi potomci starih Ilircev. In tako nam je jasno, zakaj naš Vodnik v znani himni »Ilirija oživljena« je l. 1811 pel:

Ilirsko me kliče
Latinec in Grek,
Slovensko me pravijo
Domači vsi vprek.

L. 1809 je sicer Dobrowsky Kopitarju v privatnem listu pisal, da Ilircev ne smatra več za Slovane, ali Kopitar je že takrat bil na Dunaju, ne več v Ljubljani v tovarštvu Vodnikom, in vsled tega Vodnik o novem mnenju Dobrowskega ni izvedel nič.

(Dalje sledi.)

ne skliče, če se med tem časom ne bodo morda razpisale nove državno-zborske volitve. Teh želijo osobito češki agrarci (kmetjska stranka), katera bi rada spodrinila mladočeške poslance. Tudi nižjeavstrijski krščanski socialci upajo pridobiti pri novih volitvah več mandatov, kakor jih imajo zdaj. Pri volitvah za mestni zbor dunajski, katere so se vršile nedavno, so bili zelo srečni. Izmed 158 mestnih odbornikov je 120 krščanskih socialcev. Drugim državnoborskim strankam ni mnogo za razpust državnega zbora in za nove volitve. Mogoče bi bilo to-le: Körber ostane ministrski predsednik; potem se razpusti državni zbor. Ali pa: Čehi in Nemci se pogodijo, Körber odstopi in napravi prostor novemu ministristvu.

Most preko Save pod Brežicami.

Ob svojem času smo poročali, da so stroški za napravo tega mosta proračunjeni na 450.000 K. V ta namen je že zagotovljenih 400.000 K, namreč od države 100.000 kron, od dežele Štajerske 100.000 K, od brežiškega okraja 100.000 K in od brežiškega mesta 100.000 K. Po novjšem natančnem proračunu pa še manjka znesek z 80.000 K (ne samo z 50.000 K). Da se stavba mosta zagotovi, bi moral vsak izmed zgoraj imenovanih vdeležencev prispevati še po 20.000 K. Da bi država povikšala svoj prispevek, v ta namen so se dne 10. majnika podali državni poslanci baron Moscon, (načelnik brežiškega okrajnega zastopa), vitez Berks in dekan Žičkar k ministrskemu predsedniku ter ga prosili za državno pomoč v zgornjem smislu. Dr. Körber je v zadevi stavbe mosta dobro podučen in je obljubil storiti, kar bo mogoče.

Nove volitve za deželni zbor.

C. kr. okrajno glavarstvo v Brežicah je razposlalo večim občinam dopis, v katerem povprašuje, če hočejo pri volitvah v kmetjski skupini in v novi splošni skupini imeti več volišč. To vprašanje nam ni prav razumljivo. Zagotavlja se vedno, da se bodo za deželni zbor volili samo le poslanci (8) za novo splošno skupino; zakaj hoče glavarstvo vedeti, da se tudi za kmetjsko skupino voli na več krajih občine. To kaže vendar nekako na to, da se namerava deželni zbor razpustiti in se sploh v vseh 4 skupinah volijo novi poslanci. — Kakor se čuje, se bodo volitve vršile meseca avgusta. Torej pozor!

Politični ogled.

Odsek za podpore po uimih prizadetim je predložil poslanski zbornici sledeči predlog: 1. vlada se pozivlja, da v najkrajšem času predloži računsko poročilo o izdanem denarju za podpore; 2. vlada se pozivlja, da izterjava davke od tistih kmetovalcev, ki so prišli vsled elementarnih nezdov v stiske z največjo prizanesljivostjo; 3. vladi se naroča, da izvede poizvedbe o elementarnih škodah takoj in hitreje kot dosedaj.

Delegacije. V soboto, dne 14. t. mes. je predložila skupna vlada avstrijski in ogrski delegaciji skupni državni proračun za l. 1905. Vlada zahteva velikanske svote in sicer ravno sedaj, ko vse ječi pod grozno slabimi gospodarskimi odnošaji. Posebno naši kmetje že tako skoro obnemagujejo pod velikimi davki in vlada zahteva vedno večje žrtve. — Tukej navedemo podrobnosti skupnega državnega proračuna. Skupni redni troški znašajo 377.114.997 K, in sicer za vnanje ministristvo 12.159.536 K, za armado 308.996.175 K, za mornarico 51.271.410 K, za skupno finančno ministristvo 4.687.876 K. Redno pokritje znaša 7.967.114 K, carinski dohodki 114.716.729 K, torej ostane nepokrite redne potrebe 254.431.154 K. Po sedanji kvoti 66 6/34 mora torej Avstrija pokriti svoto 166.906.837 K, Ogrska pa le 87.524.317 K. Dalje znaša čista potreba za Bosno in Hercegovino 7.583.000 K; od te svote pripada na Avstrijo 4.974.448 K, na Ogrsko pa 2.608.552 K. Dalje se zahteva še za tekoče

leto 116.000 K za poprave palač avstro-ogrskih poslanikov v Parizu, Londonu in Rimu, ter za avstro-ogrškega civilnega agenta in njegovo osobe v Makedoniji 112.000 K. Ako prištejemo še gori označene izredne kredite za armado v znesku 88 mil. in za mornarico v znesku 75.176.000 K, znaša vsa skupna državna potreba 548.181.997 K. Ker za tekoče leto dovoljena potreba znaša 426.304.926, torej se samo za leto 1905 pomnoži za 121.877.071 K. Ako odštejemo carinske dohodke — in sicer za Avstrijo proračunajo na 105.993.000, to je 86 3/4 %, in za Ogrsko le 15.881.050 K ali 12 9/10 %, za Bosno in Hercegovino pa 871.250 K — znaša vsa potreba za Avstrijo 279.074.309, za Ogrsko 146.343.845 K. — Ostali izredni stroški se bodo razdelili na poznejša leta in znašajo po vladnem načrtu 286 milijonov, ki pa bodo gotovo presegli 300 mil. samo za nove topove, puške in ladije. — Delegati so osupnjeni nad zahtevami vojnega ministra. Čehi so takoj sklenili glasovati proti in napovedujejo hud boj vladi. Velike zahteve vojnega ministra pobijajo vsa zanikanja o mobilizaciji. Presenečenje med delegati nad velikimi zahtevami vojnega ministra je tem večje, ker so merodajni krogi še nedavno trdili, da bodo izvanredne potrebe za armado in vojno mornarico nizke. Delegati trde, da so zahtevane svote tako visoke, kakor da bi stali pred vojsko. Značilno za razmere v naši državi je, da za dela na socialnem polju ni nikdar denarja, za topove se pa vedno zahtevajo nove žrtve. Kakor je že lani delegat Slovencev dr. Šustersič v delegaciji izjavil, da predno prihaja vojna uprava s svojimi novimi zahtevami, mora ljudstvu v Avstriji dati splošno in enako volilno pravico. Tudi letos bo glasoval proti, ko vlada zahteva toliko milijonov za oboroževanje, slovanskim narodom pa noče dati niti potrebnih sol in hoče, da bi samo za vojaštvo izkrjavili. Torej imajo edino češki in slovenski delegati srce za kmeta, da glasujejo proti tem velikanskim zahtevam vlade. Nemci bodo pa zopet klečeplazili za vlado ter ji vse obljubili, samo če bo izjavila, da ne da zatiranim Slovanom niti trohice njihovih pravic. — Kakor je običaj vsako leto, se predstavljajo delegatje cesarju, ki navadno vsakega delegata nagovori. Letos se cesar v pogovoru z delegati z nobeno besedico ni hotel dotakniti notranjega političnega položaja. Ko je češki delegat Pacak dotaknil se notranjega političnega položaja, dejal je cesar: »Jaz o tem ne bom govoril besedice. Vse pride v časopise.« Slovanskemu delegatu dr. Šustersiču je cesar dejal, da ga veseli videti zopet v delegaciji. Dr. Šustersiču je vladar tudi dejal, da jako pridno deluje v delegaciji.

† Dr. Šandor pl. Bresztyenszky. V ponedeljek dne 9. t. m. po noči je umrl na svojem posestvu v Veliki Gorici na Hrvatskem vodja narodnih zastopnikov v hrvaškem saboru, dr. Šandor pl. Bresztyenszky. Ta vest ni prišla iznenadoma. Pokojnik je bolehal že dolgo časa za srčno hibo ter je bilo pričakovati smrti od dne do dne. Vzlic temu je zadela ta vest bridko vsakega Hrvata in tudi Slovana, ker je z dr. Bresztyenszkyjem legel v grob častit boritelj svojega naroda, iskren Hrvat, dober Slovan in veren kristjan. Naj v miru počiva!

Dopisi.

Kozje. (Nemški napisi.) Predragi gospod urednik, kaj ne, da ste že mnogo slišali o narodnem trgu kozjanskem. In resnica je, da je celi trg slovenski. A, kakor sem slišal pretečeni teden, si tujci, kateri pridejo od drugod, vse drugače mislijo ta povsem slovenski trg. Pa kaj je temu krivo? To si lahko odgovori vsak tržan, ako se mso ozre okoli sebe. Temu je kriv nemški napis na shrambi požarne brambe. In ker ta shramba stoji ob cesti, po kateri pride največ tujih ljudi v trg, vidijo ta napis in